

‘Vijftien jaar geleden bad ik tot God om een fiets en nu ga ik er aan de andere kant van de wereld mee naar de sportacademie.’

tekst MARIANNE LAMERS
foto JAN-DIRK VAN DER BURG

Bijschrift

FOTOCREDIT

Dodô José Dorian Ferreira de Oliveira

Hij werkte zich op van sloppenkind tot surfelaar. José Dorian Ferreira de Oliveira alias 'Dodô' (27) groeide op in de meest gevaarlijke sloppenwijk van de Braziliaanse badplaats Fortaleza. Nu is hij coördinator van een surfschool waar sloppenkinderen toeristen lesgeven. Aan de Amsterdamse sportacademie spijkt Dodo een halfjaar lang zijn kennis bij.

‘Mijn wereld was vroeger net zo klein als die van de sloppenkinderen die ik nu leer surfen. Ik begrijp waar ze vandaan komen als ze zonder slippers naar de surfschool toe komen of alleen voor het eten komen opdagen. Zo was ik vroeger ook. Ze zijn gewend te vechten voor hun leven, zijn enkel bezig met overleven. Ik wil ze laten zien dat de kansen die ik heb gekregen, net zo goed hun kansen zijn. Het is net als met de golven, zeg ik ze altijd: als je er een ziet moet je snel peddelen en hem pakken. Ook bij de kleintjes moet je je best doen. Zodat, als die ene grote golf dan komt, je er klaar voor bent.

Toen ik 27 jaar geleden werd geboren, ging alles nog goed. Mijn vader had een baan als schoenmaker, we woonden in een redelijk veilige buurt en alleen ik en mijn oudere broer waren er nog maar. Niet lang

na mijn geboorte begon mijn vader met drinken.

Mijn broer beschermde me altijd als mijn ouders ruzie hadden. En als het echt heel erg werd, werd ik naar mijn grootouders gebracht. Daar heb ik veel gelogeed. Als ik dan weer terugkwam bij mijn ouders, woonden we vaak weer ergens anders. De huur van het vorige huis kon mijn vader dan niet meer betalen.

De huizen werden kleiner en leger. De televisie, de sofa, we raakten veel kwijt. Uiteindelijk belandden we in Pirambú, de gevaarlijkste sloppenwijk in Fortaleza. Een harde buurt is dat, waar gewapende bendes de baas zijn, waar je ogen in je rug moet hebben en waar je je zussen nooit alleen over straat kan laten gaan.

Omdat mijn vaders salaris niet genoeg was voor de tien kinderen die mijn ouders kregen, verdienden mijn broer en ik al jong wat bij. Mijn broer als krantenverkoper bij de stoplichten, ik ging rond op de markt met schalen fruit op mijn hoofd. Mijn eerste officiële baantje kreeg ik toen ik negen was. Ik mocht in een supermarkt boodschappen in plastic tassen doen. Heel stoer

vond ik dat toen. Ik deed het uit vrije wil, mijn moeder heeft me nooit gevraagd geld te verdienen. Ik hoorde haar wel eens zeggen tegen vriendinnen dat ze trots op me was. Dan probeerde ik nog harder mijn best te doen.

Ik stopte met school toen ik veertien was. Tijdens een middag surfen met mijn broer was mijn board gestolen. Het was niet zo duur, maar toch. Ik wist wie de daders waren en ging naar de politie. Heel veel haalde dat niet uit. Zij bleven vrij rondlopen en ik werd bang. Omdat ze in de buurt woonden van mijn school, besloot ik thuis te blijven. Mijn ouders begrepen het wel. Ik was toen al heel onafhankelijk, deed geen stomme dingen zoals andere jongens van mijn leeftijd, die bij een bende zaten. Dat zou ik ook niet gedurfd hebben. Mijn vader was inmiddels gestopt met drinken en zei tegen ons: ‘Als een van jullie drugs gebruikt, ben je mijn kind niet meer.’ Over drank was hij ook duidelijk: ‘Ik was de laatste dronkenman in dit huis,’ waarschuwde hij ons. Daar ben ik hem dankbaar voor.

Op mijn zeventiende ging ik terug naar school. Ik wilde groeien, me ontwikkelen. De dagen

die ik maakte, van zes uur ’s ochtends tot zeven uur ’s avonds, werden nu nog langer. Daarnaast deed ik een computercursus en kwam ik terecht bij een lokale organisatie, waar ik activiteiten organiseerde voor kinderen uit de buurt. Daar kwam op een dag een blonde Nederlander binnen.

Het was precies het goede moment. Hij wilde als sportleraar iets doen met sport voor jongeren in sloppenwijken, ik wilde heel graag een surfschool voor de kinderen uit mijn buurt beginnen.

Daarna ging het snel. Samen met de Nederlandse stichting Todos en de plaatselijke organisatie Arca richtten we de surfschool op. Daar werd ik surfelaar en later ook coördinator. We leren er jongeren niet alleen surfen, maar ook hoe ze surfles aan toeristen kunnen geven. Ze krijgen daarom ook Engelse les. Een paar jaar later ging ik zelf naar de universiteit om verder te leren voor sportleraar, als eerste van mijn familie, iets wat ik nooit had durven dromen.

Ik begon later pas echt goed te begrijpen wat sport met je kan doen. Wat het betekent om leraar te zijn. Hoe anders mensen dan tegen je aan kijken. Dat er over mij met res-

pect werd gesproken, dat gebeurde bij andere jongeren van de surfschool ook. Door te sporten leren kinderen samenwerken en doelen te stellen. Stap voor stap gaan ze meer geloven in zichzelf. Zonder dit zelfvertrouwen zullen ze nooit de mogelijkheden in hun leven zien. Dat is mijn taak: ze laten zien wat ze in zich hebben. En bij elke stap die ik zelf zet, zeg ik: Ik kan het, dus jij ook.

Mijn familie ga ik heel erg missen met de feestdagen. Met Kerstmis zal ik minder moeite hebben, omdat we dat nooit echt vierden. Er was niet genoeg geld voor cadeaus. Ik hoorde mijn moeder ook wel eens zeggen dat ze hoopte dat we dit jaar niet om cadeaus zouden vragen, omdat ze die ons niet kon geven. Nu ik hier zit, in Amsterdam, met mijn volle leven nu, doet die gedachte me pijn. Ongelofelijk toch? Vijftien jaar geleden bad ik tot God om een fiets en nu ga ik er aan de andere kant van de wereld mee naar de sportacademie.”

De Nederlandse stichting Todos (Toekomst door Sport) steunt het werk van Dodô. Meer weten? Kijk op www.todos.nl